

stuk onzer Gereformeerde belijdenis kan misbruik gemaakt worden en wordt maar al te vaak misbruik gemaakt. Ik behoef steeds te noemen de ocht Gereformeerde belijdenis der uitverkiezing en ge denkt aanstonds aan de verkeerde toepassing, waartoe menigeen in de levenspraktijk zich verleiden laat.

Iedere belijdenis brengt in een zondige wereld het gevaar van misbruik met zich. Doch daarom moet zulk een belijdenis niet op zijde worden gezet. Zoo ook niet die dor gemeene genade. Haar willen wij zuiver bewaren. En wij willen toezien, dat er geen karikatuur van wordt gemaakt. De leer der gemeene genade laat de wereld wereld en de kerk kerk. Zij staat geen vermenging van die beide voor, maar houdt ze gescheiden. Zij zegt alleen, dat er ook buiten het gebied der bijzondere genade nog veel gevonden wordt, dat dankbaar als een gave Gods is aan te merken en dat door de wereld niet als zoodanig wordt gewaardeerd, ja zelfs wordt misbruikt en dat wij nu hebben aan te wenden tot eer van God.

Van de bijzondere genade mag de algemeen dus niet worden losgemaakt. Zij zijn naar het bekende beeld als twee takken van éénzelfden boom dooreengestremeld. Zij hebben beide één wortel: Christus. Want Hij is de eerstgeborene aller creatuur. Door Hem zijn alle dingen geschapen, die in de hemelen en die op de aarde zijn... en Hij is voor alle dingen en alle dingen bestaan te zamen door Hem. Maar dan volgt ook: en Hij is het hoofd des lichaams, n.l. der gemeente, Hij, Die het begin is, de eerstgeborene uit de dooden, opdat Hij in allen de eerste zoude zijn. (Koloss. 1:15-18).

J. HOEK.

UIT DE SCHRIFT

Gesloten harten.

Zoo wie nu het goed der wereld heeft, en ziet zijn broeder gebrek hebben, en sluit zijn hart toe voor hem, hoe blijft de liefde Gods in hem?

1 Johannes 3:17.

Daárop komt het aan, bij het betoon van broederliefde, — op het hart. Er wordt hier niet gesproken over het toesluiten van ons huis of van onze beurs, maar over de sluiting van ons hart; ja, de apostel tast hier zóó diep, dat hij eigenlijk spreekt van de „ingewanden”, — de innerlijke bewegingen der barmhartigheid.

We hebben dus met eene enkele handbeweging de schuld der broederliefde nog niet betaald.

Of wat is onze gave aan de deur, ons teekenen op eene lijst, ons koopen van een liefdadigheidsbloempje dikwijls anders dan eene handbeweging? En hoe vaak zelfs nog eene afwerende beweging? We hebben geen lust om het verhaal van den arme langer aan te hooren, geen tijd om de waarheid ervan te onderzoeken, — eene haastige gave, — en we hebben eigenlijk niet anders gedaan dan den behoeftige op de gemakkelijkste manier afgeweerd; we hebben hem buiten ons gehouden, buiten ons hart; we hebben ons hart voor hem gesloten, ook al gaven we hem eene hand bij zijn heengaan, — zijn heengaan, om hetwelk het ons in den grond der zaak te doen was. Wij willen hem buiten ons houden.

En nu moge dit alles met veel meer omslag gepaard gaan, met vergadering en vereeniging, met stichtingsbouw en rentelooze aandeelen, laat het dan geen handbeweging heeten, maar zware arbeweging, — de vraag is hier of het eene innerlijke beweging is. En zoo het dat niet is, dan geschiedt al ons barmhartigheidsbetoon met gesloten hart, dat is — zonder liefde.

Men verstaat derhalve dit woord verkeerd, indien men meent, dat de apostel hier slechts den traditioneelen ruweling op het oog heeft, die den arme van zijne deur schopt. Neen, het yelle oordeel Gods gaat hier over alle werk van liefdadigheid, om daarin te zoeken naar het geopende hart; en, zoo het dit niet vindt, dat werk te ontmaskeren als zonder heilige liefde geschied.

„Zoo wie nu het goed der wereld heeft, en ziet zijn broeder gebrek hebben, en sluit zijn hart toe voor hem”, — hoeveel schijn wordt door dit woord ontdekt; schijn, die dáárom zoo gevaarlijk is, omdat hij den mensch zélf bedriegt van wien die schijn uitgaat. Wij hebben aangeleerd, ons geweten gerust te stellen met de som, die wij in den dienst der barmhartigheid besteedden of de hoeveelheid werk, die wij erin verrichtten. De hoofdvraag is op dit gebied geworden, — hoeveel wij gaven of deden. Het is al véél, zoo we onszelven ernstig afvragen of we ook te weinig hebben gedaan; wij zijn gewend onze consciëntie eene rekensom voor te houden, en waarlijk, — zij laat er zich door gezeggen ook. Zóózeer zijn wij de

rechte maat, zóózeer het ware beginsel op dit gebied kwijt. Zouden we niet mogen meenen, dat de apostel Johannes, als hij andermaal verscheen temidden der Christenheid van dezen dag, zich pijnlijk verwonderen zou over onze gerustheid en zelfvoldoening inzake het werk der barmhartigheid, en nog eenmaal zijn brief zou ontrollen, om den vinger te leggen bij dit woord, en te vragen of wij dan vergeten hadden, dat hij niet gezegd had, dat wij onzen buidel slechts en onze hand, maar dat wij ons hart, ons hart ontsluiten zouden voor den broeder, die gebrek leed?....

„Weet ge” — zoo zou hij nog eenmaal vervolgen — „weet ge, Wien ge tegelijk met uw armen broeder buitensluit?”

Ge sluit uw Góð buiten.

„Hoe blijft de liefde Gods in hem?”...

Hier is de onbrekbare eenheid van de eerste en tweede tafel der heilige liefdeswet. God lief te hebben boven alles en den naaste als onszelven, — het is geen tweerlei liefde, waarvan wij de eene zonder de andere koesteren kunnen. Het is ééne liefde, die naar beiden uitgaat; naar den Vader en daarom naar Zijne kinderen, naar de kinderen en in hen naar hun Vader. Het is één geheel, waarop de begeerte der heilige liefde zich richt, — God en de Zijnen. Immers is het de ervaring van den Christen, dat, toen de liefde tot den Heere zijn God in zijn hart begon te ontwaken, hij tegelijk den band der liefde ging gevoelen met het volk des Heeren?

Zullen die twee dan gescheiden kunnen worden? Zal men de liefde tot den broeder kunnen dooven, en tegelijk die tot den Vader brandende doen blijven? Zal men de kinderen kunnen buitensluiten en voor den Vader de deur geopend houden?

Maar immers, de vraag van den apostel houdt de onmogelijkheid daarvan in.

„Hoe blijft de liefde Gods in hem?”

Die liefde tot God moge dan in het hart aanwezig zijn, — Johannes zal haar bestaan niet aanstonds ontkennen; hij spreekt tot de gemeente van Christus; — maar, hoe zal die liefde blijven? Zal ze niet moeten kwijnen en in gloed verminderen?

Wij meenen goed te doen, deze vraag hier te laten staan. Ook al is haar antwoord niet twijfelachtig, zij dringe niettemin op ieders geweten aan, en vordere van elk een persoonlijke beantwoording. Wellicht vindt iemand dan de oorzaak, waaruit de daling voortkomt van de viam zijner liefde tot God. Kan het ook zijn, dat, toen hij zijn hart toesloot voor den broeder, die gebrek had, hij tegelijk de opening versperde voor de uitgangen zijner liefde tot God?

„Zoo wie nu het goed der wereld heeft”... Ons Christenvolk heeft tegenwoordig nogal het goed der wereld. We zijn geen arme groep meer. Er heerscht in onze kerken en kringen zekere welvaart. En dat is een zegen van God. De apostel onderstelt het niet met afkeuring, dat iemand het goed der wereld heeft.

Alleen maar, — het brengt zijne gevaren mee. Ook dit gevaar, dat men zijn hart toesluit....

We hebben andere tijden gekend. Toen we nog arm waren, en op elk gebied behoeftig. Het was geen gemakkelijke tijd, maar wat we hadden, dat was — een open hart voor den nood der broeders. We konden hun gebrek ons voorstellen, en er was liefde. En in dien tijd was er ook groote liefde tot God, een vrije en heerlijke uitgang. Er werd veel geleden, en veel genoten.

En thans?

Wederom, — ons Christenvolk heeft tegenwoordig nogal het goed der wereld. En dat is een zegen van God. Maar het brengt zijne gevaren mee. Ook dit gevaar, dat gebrek en nood van anderen ons niet meer zoo gevoelig en levend en hartelijk aandoet; het is ons wat vroemder geworden; het is wat buiten ons komen te staan. En nu doen we véél, zéér veel in hulpbetoon aan het noodlijdende; en naar dat véle te oordeelen bloeit het werk der barmhartigheid. Maar zijn de harten open gebleven, en de innerlijke bewegingen nog levend? Is het niet alles wat verzakelijk? Is het nog liefde, of is het... organisatie geworden?

Het is dan goed, nog eenmaal dat woord te lezen, met het zwaard des Heeren in de vraag waarmede het eindigt: — „zoo wie nu het goed der wereld heeft, en ziet zijn broeder gebrek hebben, en sluit zijn hart toe voor hem, — hoe blijft de liefde Gods in hem?”

U.

v. A.

KERKELIJK LEVEN

De werkwijze onzer Synodes.

II.

Het staatje over de Synodes van 1905 tot 1927 gehouden toont allereerst, dat de zittingsduur der

Synodes met den omvang der Acta verband houdt. Natuurlijk kan men hier geen strenge wiskundige regels voor opstellen.

De Acta van de Synode van 1908 tellen evenveel bladzijden als die van de Synode van 1917 n.l. 281, terwijl de eerste 11 zittingsdagen in beslag nam en de laatste 7.

Of om een andere vergelijking te maken: de Synode van 1908 en die van 1920 vroegen hetzelfde getal zittingsdagen; toch beslaan de Acta van de eerste 281 tegen die van de laatste 315.

Maar over het geheel namen de Acta naar den langeren duur der Synodes in omvang toe.

Zoo vorderde de Synode van 1923 met haar 16 zittingsdagen 670 bladzijden en sloeg de Synode van Groningen het record met haar 19 zittingsdagen en 699 bladzijden.

Aanstonds merkt men hierbij wel eenige evenredigheid op.

De Synode van 1911 duurde 8 zittingsdagen, die van 1923 het dubbele. De Acta van de laatste beloopt echter belangrijk meer dan het dubbele van de eerste. Die van 1911 staan op 269, die van 1923 op 670 bladzijden, alzoo 132 meer dan het dubbele.

De Synodes van 1908 en 1911 bedroegen samen 19 zittingsdagen en 550 bladzijden aan Acta. Die van 1927 eischte alleen 19 zittingsdagen, terwijl de Acta tot 699 bladzijden opliepen, alzoo 149 bladzijden meer.

Nu zeggen cijfers hier niet alles.

Aan de statistiek mag geen beslissende waarde toegekend.

Naast het tellen moet ook het wegen worden toegepast.

En dat wegen kan niet in kilogrammen worden uitgedrukt, omdat het bestaat in een bepalen van het kwalitatieve of wil men, van geestelijke factoren.

Daarom beschouwen wij deze cijfers niet als het eind van alle tegenspreken.

Wij bouwen er geen bewijzen op.

Wel kunnen ze uitnemend dienst doen om een richting aan te wijzen, waar we met zoeken kunnen beginnen.

Als vaststaand mogen we dit wel aannemen, dat de lengte der eigenlijke acta eener Synode van weinig invloed is op den omvang van het boek, dat wij „Acta” noemen en dat behalve de acta in den eersten zin ook Bijlagen bevat, die hoofdzakelijk uit rapporten bestaan.

Wij zullen hier maar geen cijfers geven.

Wie de Acta heeft ingezien, zal toestemmen, dat de acta in den eersten zin het hem niet doen.

„Zit hem in de bijlagen, in de rapporten.”

En waar die rapporten in rapport staan met den zittingsduur eener Synode, gelijk het staatje uitweest, worden die vooral in het brandpunt gezet van het onderzoek naar de werkwijze der Synodes. Daarmee wordt tevens de aandacht van iets anders afgeleid.

Men heeft n.l. de verlenging van de Synodes meermalen toegeschreven aan vermeandering van spraakzinnigheid.

Het is licht te verklaren hoe men daartoe kwam. Hoe haastig en ongeduldig onze tijd ook is, de spraakzinnigheid blijft zich aldoor ontwikkelen.

Op vergaderingen overtreffen discussies den duur van een referaat niet zelden tal van malen.

En om niet verder te gaan, de Handelingen van de Staten-Generaal maken, indien men ze met die uit vroeger vergelijk, een ontstellenden indruk.

Als de volksvertegenwoordigers daarin het volk vertegenwoordigen, verpraat ons volk een mooi stuk van zijn leven.

Gemerkt dit verschijnsel en gegeven, dat de Synodes langer duren, kan het niet verbazen, dat men de onderstelling opperde als zou er op onze Synodes percentsgewijze veel meer worden gesproken dan vroeger.

Op het „percentsgewijze” komt het hier vanzelf aan.

Natuurlijk wordt er meer gesproken.

Op een Synode van 16 en 19 dagen wordt er meer gezegd dan op een van 8 of 9.

In mystieke, quietistische sfeer bevindt zich deze generale vergadering onzer kerken nimmer.

Maar wordt naar verhouding over elk onderwerp, dat aan de orde komt, zooveel langer het woord gevoerd, dan voorheen?

Ik heb af en toe in gesprekken weleens mijn licht daarover opgestoken bij veteranen onder de afgevaardigden naar onze Generale Synodes.

Zij waren van oordeel, dat dit niet het geval is. Er wordt thans wel een enkele maal door een spreker te stout op den Synode-tijd beslag gelegd, zóó zelfs, dat de Synode-leden zich merkbaar vervelen.

Maar dat gebeurde, naar men mij verzekerde, vroeger ook wel.

Zelfs vond men, dat de groote redevoeringen schaarscher werden en dikwijls op een hoogst belangrijk punt met korte opmerkingen volstaan wordt, waar de mannen van het vorig geslacht al hun overredingskracht zouden hebben aangewend en aan hun welsprekendheid of onderhoudend, door en door logisch, betoog den vollen teugel zouden hebben gelaten.

Die opvatting, dat het euvel der breedsprakigheid

niet
drom
Op
de g
Vo
En
uit E
de v
mag
Tre
om
de d
En
Me
W
an
Syn
Syno
He
er og
te be
Ma
zou
Ve
omda
zaak
Mo
inkri
deele
recht
kome
Do
den r
spree
ofiekt
het g
Zou
de kw
Bin
dezel
Als
zich
Mo
ligt d
zoo l
werk
Nie
per d
Ma
afstar
of pe
moete
Daz
ten
voor
voor
De
gewijs
Het
worde
De
kleine
gebra
Onz
niet c
Ma
Synod
— M
Pro
Bazu
„Inter
Ik
voelen
het is
Bre
leidin
ander
artike
Moc
hebbe
len m
dubbe
Was
Niet
persoc
Ma
acht.
Onz
En
prof.
jektief
Hij
nation
kelen.
zegger
terwijl
haar
is. Er
uitslo
digt, r
schapp
dienst
vanwa
voor
duidel
zich r
actie
Ik